

Analýza vplyvov k návrhu na schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok elektriny pre oprávnené energetické domácnosti v Slovenskej republike v roku 2026

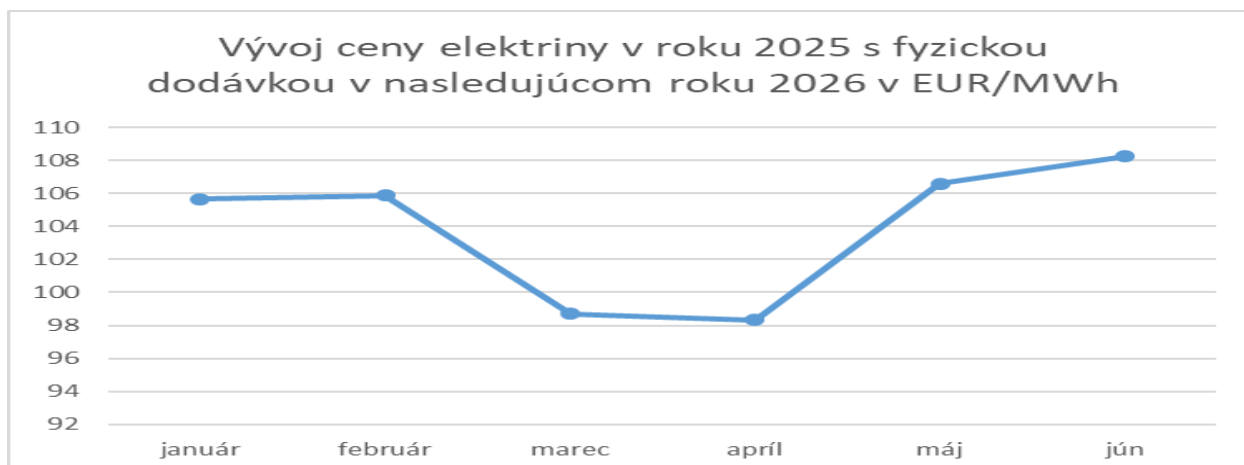
Úvod

Analýza vplyvov sa zaoberá návrhom Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej aj ako „MH SR“ alebo „ministerstvo“) na implementáciu mimoriadnych opatrení na elimináciu dopadu pretrvávajúcich vysokých cien elektrickej energie pre oprávnené energetické domácnosti na území Slovenskej republiky v roku 2026.

Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) *„Všeobecný hospodársky záujem v energetike schvaľuje vláda na návrh ministerstva. Ministerstvo pred predložením návrhu na schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu vláde Slovenskej republiky vypracuje analýzu vplyvu navrhovaných opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme na účastníkov trhu s elektrinou a trhu s plynom, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie. Ministerstvo navrhne vláde schválenie všeobecného hospodárskeho záujmu iba ak analýza vplyvu opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme preukáže ich opodstatnenie.“*

V súlade s vyššie citovaným ustanovením zákona o energetike táto analýza slúži ako podklad k návrhu opatrení vo všeobecnom hospodárskom záujme (ďalej aj ako „VHZ“) na zabezpečenie bezpečnosti, pravidelnosti, kvality a ceny dodávok elektriny pre energetické domácnosti, ktorým vzniklo právo na adresnú energopomoc podľa § 4 ods. 2 zákona č. 260/2025 o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov na vymedzenom území Slovenskej republiky (ďalej len „oprávnené energetické domácnosti“) v roku 2026. Zároveň predmetná analýza skúma vplyv navrhovaných opatrení vo VHZ na účastníkov trhu s elektrinou, na rozpočet verejnej správy a na podnikateľské prostredie.

Napriek tomu, že ceny energií na dodávku v najbližších obdobiach už nie sú tak dramaticky vysoké ako v predchádzajúcich rokoch 2022 – 2023, na spotových ako aj veľkoobchodných trhoch pozorujeme v rokoch 2024 a 2025 vysokú volatilitu, kedy ceny elektriny, zemného plynu a emisných povoleniek reagujú prudkými výkyvmi na nestabilnú geopolitickú situáciu. Prvý štvrtrok roku 2025 priniesol na európske trhy s elektrinou značné cenové rozkolísanie, ktoré znovu poháňala kombinácia chladného počasia, slabej výroby obnoviteľných zdrojov energie a súvisiaceho prudkého nárastu dopytu po plyne. Z pohľadu slovenského trhu bolo kľúčové, ako sa na cene komodity prejaví definitívne zastavenie tranzitu ruského plynu cez ukrajinské územie. Spolu tieto faktory prispeli k ďalšiemu rastu spotových, ale aj forwardových cien elektriny a zemného plynu. Nižšie v grafe je vývoj ceny elektriny za prvý polrok 2025 s fyzickou dodávkou v roku 2026.

Graf č. 1: Vývoj cien elektriny (zdroj: MH SR)

Priemerná cena elektriny za uvedené obdobie dosiahla hodnotu 103,94 eur/MWh.

Podobná situácia je aj na trhu s plynom, s jediným rozdielom, že tu v priebehu roka dochádzalo k menej prudkým poklesom ceny. Je teda evidentné, že ceny komodít podliehajú aj naďalej vysokej volatilite, pričom sa nedá očakávať, že by sa situácia na trhoch v priebehu budúceho roka stabilizovala. Táto vysoká miera neistoty sa následne premieta aj do ceny silovej elektriny na veľkoobchodných trhoch a je náročné predvídať jej ďalší vývoj.

V prípade, ak by na rok 2026 nebolo znovu schválené navrhované opatrenie vo VHZ, tak by referenčná cena pre výpočet koncovej ceny elektriny na dodávku pre domácnosti pre rok 2026 podľa Vyhlášky Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 154/2024 Z. z., ktorou sa ustanovuje cenová regulácia a niektoré podmienky vykonávania regulovaných činností v elektroenergetike (ďalej len „cenová vyhláška“) bola 103,94 eur/MWh, čo je o cca 43 % vyššia ako cena podľa VHZ. V prípade, že by sa nepokračovalo v opatrení vo VHZ, došlo by k medziročnému zvýšeniu spotrebiteľských cien v oprávnených energetických domácnostiach z dôvodu rastu cien elektriny na rok 2026.

Cena elektriny na organizovaných trhoch je aj naďalej určovaná na základe hraničných nákladov najdrahšieho výrobného zariadenia, ktoré je potrebné aktivovať pre uspokojenie dopytu po elektrine. Na druhej strane, jadrové zdroje energie vyrábajú elektrinu bez produkcie emisií uhlíkatého a sú nezávislé na kolísaní cien fosílnych palív a emisných povoleniek. Prevádzkové náklady na výrobu elektriny v jadrových zdrojoch sú výrazne nižšie ako v prípade zdrojov vyrábajúcich elektrinu z fosílnych palív.

V zmysle článku 5 ods. 4 Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ revidovaný Smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii (ďalej len „Smernica 2019/944“ alebo „Smernica o elektrine“) verejné zásahy do stanovovania cien dodávok elektriny musia sledovať všeobecný hospodársky záujem a nepresahovať rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie všeobecného hospodárskeho záujmu.

MH SR sa preto domnieva, že je plne legitímne a vo všeobecnom hospodárskom záujme Slovenskej republiky pokračovať aj v roku 2026 v opatreniach na zmiernenie dopadov vysokej volatility cien fosílnych palív a emisných povoleniek v dodávkach elektriny na kategóriu zraniteľných zákazníkov zo segmentu domácností na rok 2026 obdobne, ako boli tieto opatrenia prijaté na rok 2023, 2024 a 2025, a to z dôvodu, že slovenská elektroenergetika je z prevažnej časti dekarbonizovaná. V roku 2026 je oproti predchádzajúcim rokom už pomoc adresná, pričom právo na túto cenu na základe VHZ majú iba oprávnené energetické domácnosti, ktorým vznikne právo

na adresnú energopomoc v roku 2026 v zmysle zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zámerom VHZ je uložiť výrobcovi elektriny povinnosť, aby v období od 1. januára 2026 (vrátane) do 31. decembra 2026 (vrátane) vyrábal elektrinu v zariadeniach na výrobu elektriny z jadrového paliva v maximálnom úhrnnom množstve 5,5 TWh a každému dodávateľovi elektriny, ktorý je subjektom zúčtovania podľa § 3 písm. b) bod 11 zákona o energetike a v priebehu roka 2026 bude vykonávať činnosť dodávky elektriny pre domácnosti na vymedzenom území Slovenskej republiky, aby výrobca elektriny ponúkol takémuto oprávnenému dodávateľovi na predaj elektrinu za cenu 72,70 eur/MWh (bez DPH a spotrebnej dane z elektriny) s cieľom umožnenia dodania elektriny oprávneným energetickým domácnostiam, ktorým vzniklo právo na adresnú energopomoc v roku 2026 v zmysle zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zároveň v zmysle príslušných ustanovení jednotlivých právnych predpisov schválenie návrhu VHZ je prvým krokom, ktorý umožní vydať rozhodnutie ministerstva, ktorým výrobcovi elektriny, ktorým je spoločnosť Slovenské elektrárne, a. s. a organizátorovi krátkodobého trhu s elektrinou (OKTE, a.s.) uloží povinnosti vo VHZ a následne umožní podpísať so spoločnosťou Slovenské elektrárne, a. s. „Zmluvu o implementácii mimoriadnych opatrení na elimináciu dopadu nárastu cien elektrickej energie na vybrané skupiny odberateľov na rok 2026“, v ktorých budú upravené ďalšie detaily opatrenia.

1. Popis súčasného stavu na trhu dodávok elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti

Dňa 16. februára 2022 Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, Ministerstvo financií Slovenskej republiky a Slovak Power Holding, B.V. uzatvorili Memorandum o porozumení o implementácii mimoriadnych opatrení na elimináciu dopadu nárastu cien elektrickej energie na vybrané skupiny odberateľov (toto memorandum, v znení Dodatku č. 1 uzavretého dňa 8. februára 2023, spolu ďalej len „Memorandum“), ktoré sa týka nastavenia opatrenia aj v roku 2026.

V zmysle zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) cenovú reguláciu dodávky elektriny pre odberateľov elektriny v domácnostiach vykonáva Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“ alebo „úrad“), pričom, v zmysle splnomocňovacích ustanovení zákona o regulácii, je ÚRSO oprávnené na tento účel vydávať všeobecne záväzné právne predpisy vo forme vyhlášok. Konkrétne cenová regulácia dodávky elektriny je aktuálne upravená v cenovej vyhláške.

Kľúčovou zložkou regulovaných cien v zmysle vyhlášky je cena elektriny na burze v stanovenom období, t. j. od januára roku t-1 do júna roku t-1 (pre rok 2026), pričom rokom t je rok, pre ktorý sa určuje alebo platí cena. Práve táto zložka celkovej koncovej ceny pre odberateľov aktuálne naďalej podlieha volatilite, keďže závisí od celkovej volatility cien burzových indexov, ktoré boli významne ovplyvnené v dôsledku invázie Ruskej federácie na Ukrajinu.

V prípade, že by sa zachoval postup stanovenia cien elektriny pre všetkých odberateľov v domácnosti tak, ako ho stanovuje cenová vyhláška, regulované ceny elektriny na rok 2026 by boli zasiahnuté pretrvávajúcimi vysokými a extrémne volatilnými cenami elektriny na energetických burzách v čase indexačného obdobia.

Vzhľadom na pretrvávajúci nepriaznivý vývoj cien elektriny na burze, ktorý by sa premietol do regulovaných cien elektriny pre zraniteľných odberateľov v domácnosti, predpokladaná cena silovej elektriny vypočítaná postupom podľa cenovej vyhlášky by bola vo výške 103,94 eur/MWh).

2. Popis navrhovaného riešenia detailne s cieľom znížiť vplyv nárastu cien elektriny na odberateľov elektriny v domácnosti (s právom na adresnú energopomoc)

Povinnosťou spoločnosti Slovenské elektrárne, a. s. na základe navrhovaného VHZ je ponúknuť všetkým dodávateľom elektriny dodávajúcim elektrinu domácnostiam s právom na adresnú energopomoc (podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) ročný základný produkt za cenu 72,70 eur/MWh, čo predstavuje nižšiu cenu oproti súčasným podmienkam na forwardovom trhu o cca 43 %. Celková ponuka by predstavovala množstvo elektriny v objeme 5,5 TWh, rozdelené medzi dodávateľov elektriny na základe predpokladaného objemu koncovej spotreby elektriny pre oprávnené energetické domácnosti v členení podľa bilančných skupín jednotlivých oprávnených dodávateľov.

Uvedeným mechanizmom má Slovenská republika v roku 2026 v úmysle vyhnúť sa cenovému skoku pre identifikované energetické domácnosti spĺňajúce podmienky na adresnú energopomoc podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktoré budú čeliť významným tlakom na ich rozpočty v roku 2026. **Opatrenie vo všeobecnom hospodárskom záujme je tak obmedzené na rok 2026.**

Ponuka základného produktu v roku 2026 bude pre dodávateľov elektriny dostupná na určité časové obdobie, počas ktorého budú môcť prejaviť záujem a podpísať zmluvu so spoločnosťou Slovenské elektrárne, a.s., prípadne si môžu objem elektriny, ktorú potrebujú pre oprávnené energetické domácnosti do svojho portfólia, zaobstarať na trhu pri rešpektovaní pravidiel cenovej regulácie pre domácnosti stanovenej aktuálne platnou cenovou vyhláškou.

V rozhodnutí MH SR, ktorým uloží povinnosti vo VHZ, budú stanovené podmienky vstupu oprávnených dodávateľov do schémy a spôsob stanovenia objemu dodávok pre jednotlivých oprávnených dodávateľov (napr. lehota na prejavenie záujmu dodávateľov a podpísanie zmluvy so spoločnosťou Slovenské elektrárne, a.s., vzor zmluvy, povinnosť využívať túto elektrinu iba pre oprávnené energetické domácnosti, atď.)

Spôsob cenovej regulácie maloobchodnej dodávky elektriny slovenských domácností, ktorým vzniklo právo na adresnú energopomoc na rok 2026, by vychádzal z ceny komoditnej zložky regulovanej ceny, ktorá vstupuje do výpočtu koncovej ceny pre oprávnené energetické domácnosti stanovenej v zmysle rozhodnutia MH SR o uložení povinností vo VHZ vo výške 72,70 eur/MWh. Maximálna cena za dodávku elektriny v eurách na megawatthodinu v každej sadzbe a v každom pásme, vrátane viacpásmových produktov s dynamickou cenou podliehajúcou cenovej regulácii, sa upraví tak, že cena určená rozhodnutím ÚRSO na rok 2026 sa v každej sadzbe a v každom pásme zníži o 31,24 eur/MWh bez dane z pridanej hodnoty.

Schéma na rok 2026 vychádza z krízového opatrenia uplatňovaného na Slovensku v rokoch 2023, 2024 a 2025, obsahuje však prvok väčšej adresnosti (podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a ďalšie zásadné zmeny (oproti roku 2023, 2024 a 2025).

Dodávatelia elektriny pre domácnosti nebudú povinní zúčastniť sa opatrenia – môžu sa rozhodnúť nakupovať elektrinu na trhu a nie od spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s., respektíve budú mať možnosť určiť množstvo, ktoré od spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. odoberú, a to maximálne do výšky, ktorá im v rámci opatrenia bude prislúchať na základe alokácie vykonanej OKTE na

základe identifikovaných EIC kódov a k nim prislúchajúcich odberných miest.

Oprávneným dodávateľom, rovnako ako v aktuálne platnom opatrení VHZ, bude každý dodávateľ dodávajúci elektrinu domácnostiam.

Oprávneným dodávateľom elektriny pre domácnosti zúčastňujúcim sa na opatrení bude poskytnutý iba produkt baseload, pričom diagram dodávky budú oprávnení dodávateľa zabezpečovať na trhu, t. j. nebude ho poskytovať určený sprostredkovateľ (ako tomu bolo v rokoch 2023 a 2024).

Množstvo elektriny ponúkanej za zníženú cenu je znížené na 5,5 TWh, v porovnaní so 6,00 TWh v roku 2025, ktorá tiež zohľadňuje väčšiu adresnosť opatrenia zameranú na tzv. oprávnené domácnosti s právom na energopomoc (podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Oproti roku 2025 je schéma doplnená o úlohu zúčtovateľa adresnej energopomoci (elektrina), ktorým je organizátor krátkodobého trhu s elektrinou spoločnosť OKTE, a.s., ktorému sú na základe rozhodnutia ministerstva uložené súvisiace povinnosti vo VHZ.

Relevantným produktom na posúdenie cenovej úrovne pre domácnosti je trhovú cenu baseload produkt Cal 26 vo výške 103,94 eur/MWh, keďže dodávateľa nakupujú elektrinu pre domácnosti na forwardovom trhu Y-1 (rok predchádzajúci roku dodávky), ktorá je o cca 43 % vyššia ako cena 72,70 eur/MWh v zmysle tohto rozhodnutia.

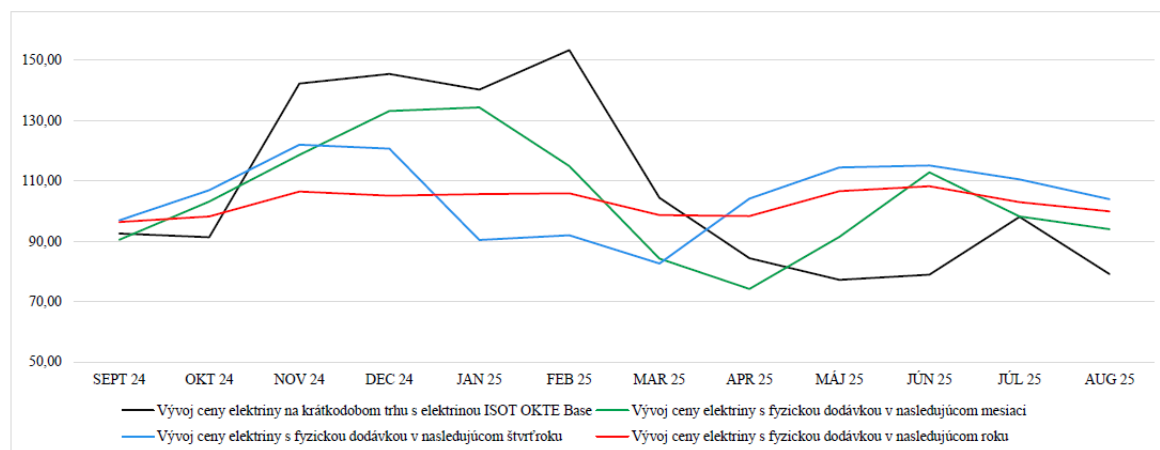
Graf č. 2 *Burzové ceny elektriny k 01.09.2025 (zdroj: ÚRSO)*

Vývoj veľkoobchodných cenových indexov [EUR/MWh] elektriny PXE a OKTE

Tabuľka č. 1 - Vývoj veľkoobchodných cenových indexov [EUR/MWh] elektriny PXE a OKTE (podklady pre Graf č. 1)

	September 2024	Október 2024	November 2024	December 2024	Január 2025	Február 2025	Marec 2025	Apríl 2025	Máj 2025	Jún 2025	Júl 2025	August 2025
Vývoj ceny elektriny na krátkodobom trhu s elektrinou ISOT OKTE Base	92,58	91,31	142,29	145,46	140,27	153,38	104,42	84,38	77,20	78,92	98,09	79,13
Vývoj ceny elektriny s fyzickou dodávkou v nasledujúcom mesiaci	90,47	103,19	118,66	133,21	134,38	114,91	84,25	74,18	91,44	112,82	98,23	94,02
Vývoj ceny elektriny s fyzickou dodávkou v nasledujúcom štvrtroku	96,94	106,95	122,01	120,71	90,41	92,01	82,61	104,12	114,47	115,10	110,52	103,91
Vývoj ceny elektriny s fyzickou dodávkou v nasledujúcom roku	96,37	98,24	106,49	105,10	105,66	105,86	98,70	98,32	106,6	108,24	102,94	99,89

Graf č.1: Vývoj veľkoobchodných cenových indexov [EUR/MWh] elektriny PXE a OKTE

- Vývoj ceny elektriny na krátkodobom trhu s elektrinou je možné sledovať na: <https://www.okte.sk/sk/kratkodoby-trh/zverejnenie-udajov-dt/indexy-dt/>
- Pre určenie vývoja ceny elektriny s fyzickou dodávkou v nasledujúcom kalendárnom mesiaci je použitý cenový index produktu F PXE SK BL (M+1) a pre dodávku v nasledujúcom štvrtroku je použitý cenový index produktu F PXE SK BL (Q+1).

Vychádzajúc z cien, ktoré boli generované v danom indexe za konkrétne obdobie, sa ceny na rok

2026 pohybovali od januára 2025 do júna 2025 v rozpätí medzi 98,32 eur/MWh (mesiac apríl 2025) a 108,24 eur/MWh (mesiac jún 2025). Na základe týchto údajov možno konštatovať, že priemerná cena elektriny pre výpočet ceny elektriny pre domácnosti by dosiahla 103,94 eur/MWh (ide o priemernú cenu elektriny na burze PXE pre termínovaný kontrakt na rok 2026 za tzv. indexačné obdobie od 1. januára 2025 do 30. júna 2025). Rozdiel v cene oproti cene silovej elektriny, ktorá by vstupovala do výpočtu koncovej ceny pre oprávnené energetické domácnosti na rok 2026 (bez uvedeného opatrenia VHZ na základe memoranda), je -31,24 eur/MWh. Z toho vyplýva, že v prípade kedy by nebolo prijaté navrhované opatrenie vo VHZ a uplatnila by sa referenčná cena v zmysle cenovej vyhlášky, došlo by k zvýšeniu referenčnej ceny elektriny vstupujúcej do výpočtov koncovej ceny pre všetkých odberateľov elektriny v domácnosti v roku 2026 o cca 43 %.

Z toho vyplýva, že hoci cena elektriny v súčasnosti nedosahuje tak vysoké hodnoty, ktorých bolo SR svedkom v uplynulých rokoch, stále však pretrváva vysoká volatilita cien elektriny, čo môže znamenať veľkú neistotu pre dodávateľov elektriny pre domácnosti z hľadiska ich výdavkov na nákup elektriny a oprávnené energetické domácnosti by boli vystavení značne vyšším cenám.

3. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na odberateľov elektriny v domácnosti (analýza sociálnych vplyvov)

3.1. Inflácia na Slovensku, rast cien služieb, komodít, energií, dôvody ich rastu

Priemerná ročná miera spotrebiteľských cien (inflácia) v roku 2024 dosiahla 2,8 % podľa Štatistického úradu SR. Inflácia na Slovensku zostala aj v septembri medzi najvyššími spomedzi členských krajín eurozóny. Rýchlejšie ceny rastli len v Estónsku a Slovensko je spolu s Chorvátskom na druhej priečke.

Očakávaná, t. j. prognózovaná spotrebiteľská inflácia (CPI) v roku 2025 podľa Výboru pre makroekonomické prognózy (MF SR) z 3. septembra 2025 očakáva výrazný nárast cien (inflácie) na 4,1 %. Vyššiemu rastu bráni aj dotovanie cien energií.

V roku 2026 Výbor pre makroekonomické prognózy očakáva pokračovanie rastu spotrebiteľskej inflácie až na úroveň 4,4 %. K poklesu by malo dôjsť až v roku 2027, kde by mala skončiť na 3 %. Tento odhad však závisí od miery, s akou sa štátna pomoc pre väčšinu domácností premietne do cenových štatistík a zavedenia adresnosti do energopomoci.

Keďže pre domácnosti sú náklady na bývanie a energie najvyššie a tvoria cca 23,3 % z celkových nákladov nárast cien energií by pre zraniteľné domácnosti znamenal zvýšenú záťaž na ich rozpočty.

V nadväznosti na vyššie uvedené možno konštatovať, že prijatie opatrenia vo VHZ týmto jednoznačne preukazuje svoju opodstatnenosť aj na rok 2026.

3.2. Cena elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti

Na úvod tejto analýzy sa uvádza, že do pôsobnosti ÚRSO patrí výkon regulácie dodávky elektriny. Podrobnosti sú upravené v jednotlivých vyhláškach úradu, v súčasnosti dodávku elektriny odberateľom elektriny v domácnosti upravuje cenová vyhláška, ktorá stanovuje postup cenovej regulácie dodávky elektriny zraniteľným odberateľom.

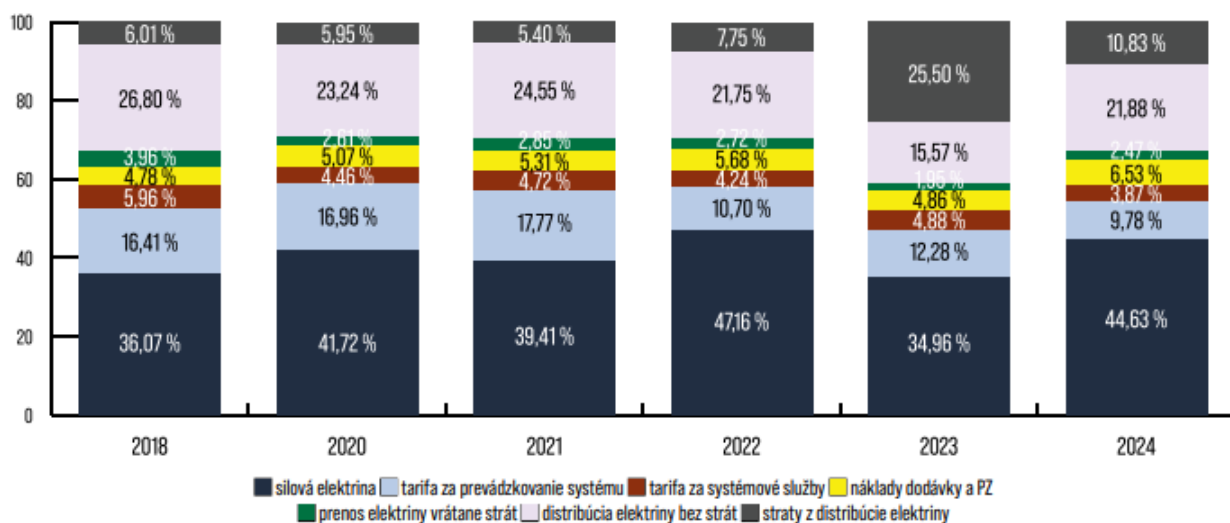
Medzi ekonomicky oprávnené náklady patria podľa § 4 ods. 1 písm. c) cenovej vyhlášky náklady na obstaranie elektriny pri dodávke elektriny zraniteľným odberateľom vrátane nákladov na vyrovnanie odchýlky zraniteľným odberateľom pri dodávke elektriny zraniteľným odberateľom

určené úradom.

Z postupu podľa cenovej vyhlášky vyplýva, že úrad pre výpočet konečnej ceny elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti na rok 2026 stanovil, že maximálna referenčná cena elektriny vstupujúca do ceny za dodávku elektriny (komodity) predstavuje 103,94 eur/MWh. Zároveň platí, že cena za samotnú komoditu nepredstavuje jedinú zložku, za ktorú odberatelia elektriny v domácnosti platia. Na grafe uvedenom nižšie je ilustrovaný vývoj jednotlivých zložiek tvoriaci koncovú cenu elektriny pre odberateľa elektriny v domácnosti od roku 2018.

Graf č. 3 Vývoj zložiek koncovej ceny elektriny

Porovnanie štruktúry priemernej koncovej ceny elektriny pre domácnosti

Zdroj: ÚRSO – Výročná správa za rok 2024, str. 27

Ako vidieť z grafu podiel komodity v konečnej cene elektriny pre odberateľov elektriny v domácnosti je na úrovni cca 40 %. Ak by neboli prijaté uvedené opatrenia, podiel komodity na celkovej koncovej cene elektriny pre domácnosti by mohol dosahovať rovnakú, resp. podobnú úroveň ako v roku 2022 t. j. až 47 %.

4. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na účastníkov trhu s elektrinou

Spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s. je de facto jediným výrobcom elektriny v Slovenskej republike spôsobilým, vzhľadom na svoje kapacitné možnosti, vyprodukovať objem elektriny v množstve predpokladanom účelom navrhovaného rozhodnutia vo VHZ, a to navyše z uhlíkovo neutrálneho zdroja.

Implementačná zmluva na rok 2026 bude od svojho uzavretia, ako povinne zverejňovaná zmluva, verejne dostupným dokumentom, v dôsledku čoho žiadnemu z iných potenciálnych subjektov na trhu (napríklad výrobcovia elektriny, dodávatelia elektriny a odberatelia elektriny) nič nebráni v tom, aby Slovenskú republiku požiadal o participáciu na tejto schéme, napr. formou požiadavky na prístup k implementačnej zmluve na rok 2026. V tejto súvislosti tiež MH SR zdôrazňuje, že implementačná zmluva neobsahuje žiadne také ustanovenie, z ktorého by bolo možné dovodiť exkluzivitu postavenia spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. vo vzťahu k predmetu danej zmluvy. Súčasne tiež platí, že navrhovaná schéma nebráni tomu, aby akíkoľvek ďalší výrobcovia elektriny dodávali dodávateľom elektriny dodávajúcim oprávneným energetickým domácnostiam vlastnú ponuku elektriny za ceny rovnaké alebo nižšie, ako je cena predpokladaná navrhovanou schémou.

Je však potrebné zdôrazniť, že v Slovenskej republike neexistuje iný výrobca elektriny, ktorý dokáže vyprodukovať objem elektriny v množstve predpokladanom účelom navrhovaného rozhodnutia vo všeobecnom hospodárskom záujme, a že Slovenské elektrárne, a.s. dokážu tento objem vyprodukovať iba zo zdrojov slúžiacich na výrobu elektriny z jadrového paliva, takže navrhovanou schémou nedôjde k diskriminácii ostatných výrobcov elektriny.

Z okruhu účastníkov trhu s elektrinou, tak ako sú definovaní v § 15 ods. 2 zákona o energetike, možno pre účely tohto opatrenia považovať za relevantné okrem výrobcov elektriny v zásade dodávateľov elektriny, organizátora krátkodobého trhu s elektrinou (OKTE) a koncových odberateľov elektriny v domácnosti, pretože ostatných účastníkov trhu s elektrinou zavedenie a implementácia navrhovanej schémy z materiálneho hľadiska žiadnym spôsobom neovplyvní.

Vo vzťahu k dodávateľom elektriny pritom platí, že ich potenciálna diskriminácia je už z povahy navrhovaného opatrenia vylúčená, pretože navrhovanej schémy sa budú môcť „zúčastniť“ všetci dodávatelia elektriny bez rozdielu, a to každý v pomere zodpovedajúcom skutočnému odberu oprávnených energetických domácností zaradených do bilančnej skupiny príslušného dodávateľa elektriny. Všetci oprávnení dodávatelia sa však na základe vlastného zváženia môžu rozhodnúť, že nebudú súčasťou navrhovanej schémy a dodávku elektriny pre oprávnené energetické domácnosti v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi budú realizovať odlišným spôsobom.

Vo vzťahu k zúčtovateľovi podpory spoločnosti OKTE, a.s. je rovnako akákoľvek diskriminácia z povahy navrhovaného opatrenia vylúčená, pretože je jediným subjektom schopným plniť úlohy vyplývajúce z opatrenia súvisiace so zúčtovaním objemu elektriny poskytnutej oprávneným odberateľom v rámci schémy adresnej energopomoci (podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a finančným vyrovnaním medzi povinným Výrobcom elektriny a oprávnenými dodávateľmi v rámci uvedenej schémy VHZ.

Vyššie uvedený mechanizmus VHZ tak nebude mať negatívny vplyv na iných účastníkov trhu s elektrinou podieľajúcich sa na jeho realizácii.

5. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na rozpočet verejnej správy

V prípade, ak dôjde k zavedeniu dane (zavedenie, zvýšenie, sprísnenie prípadne rozšírenie uplatňovania akejkoľvek existujúcej alebo novej dane, odvodu, poplatku, špecifickej platby alebo regulácie, ktoré bude vyplývať z účinného všeobecne záväzného právneho predpisu alebo vykonateľného individuálneho právneho aktu, a ktoré by malo negatívny finančný dopad pre výrobcu elektriny), v období kedykoľvek odo dňa vydania rozhodnutia vo VHZ (vrátane) do 31. decembra 2026 (vrátane) alebo aj v neskoršom období, pokiaľ by sa negatívny finančný dopad na výrobcu elektriny vzťahoval na obdobie odo dňa vydania rozhodnutia VHZ (vrátane) do 31. decembra 2026 (vrátane) a výška negatívneho finančného dopadu zavedenia dane na výrobcu elektriny vo vzťahu k obdobiu do 31. decembra 2026, ktorého výška bude vyčíslená výrobcom elektriny a následne overená audítorom, a to na základe skutočného negatívneho finančného dopadu na výrobcu elektriny, napríklad vo forme akejkoľvek platby (aj zálohovej) výrobcu elektriny Slovenskej republike alebo ktorémukoľvek štátnemu alebo inému verejnému orgánu, inštitúcii či úradu (alebo akémukoľvek ich organizačnému útvaru, oddeleniu, sekcii či odboru), alebo vo forme zníženia alebo odloženia príjmu alebo zvýšenia nákladov alebo výdavkov výrobcu elektriny, alebo vo forme zníženia zálohovej platby, ktorej príjemcom je výrobca elektriny, alebo vo forme zvýšenia zálohovej platby, ktorou je zaťažený výrobca elektriny, alebo vo forme regulácie maximálnych veľkoobchodných cien elektriny, alebo vo forme regulačných zásahov do fungovania veľkoobchodného trhu s elektrinou, a to všetko v súvislosti so zavedením dane na výrobcu elektriny, prekročí sumu 10 000 000 eur, Slovenská republika vyplatí alebo zabezpečí

vyplatenie finančnej kompenzácie výrobcovi elektriny.

Prípadná kompenzácia spoločnosti Slovenské elektrárne, a. . predpokladaná v rozhodnutí vo VHZ nie je automatická – nárok na ňu spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. vznikne len v prípade, ak dôjde k naplneniu podmienok špecifikovaných v predmetných bodoch tohto rozhodnutia (pričom samotná spoločnosť nevie ovplyvniť, či tieto podmienky budú naplnené). Spôsob výpočtu tejto kompenzácie bol určený v súlade s metodikou výpočtu čistých nákladov, ktorým sa možno vyhnúť, v zmysle čl. 2.8 Oznámenia Komisie – Rámca Európskej únie pre štátnu pomoc vo forme náhrady za služby vo verejnom záujme (2011). Prípadná kompenzácia vyplatená spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. podľa rozhodnutia vo VHZ sa bude považovať za finančnú kompenzáciu za plnenie povinností vo všeobecnom hospodárskom záujme.

Prípadná kompenzácia spoločnosti OKTE môže vyplynúť z nákladov OKTE súvisiacich s finančným vyrovnaním, v zmysle rozhodnutia VHZ pre OKTE a v zmysle zmlúv o finančnom vyrovnaní, ktoré OKTE uzavrie s každým oprávneným dodávateľom, ktorý ma záujem zúčastniť sa na tejto schéme dodávok elektriny pre rok 2026 podľa § 24b zákona o energetike (v prípade, ak výsledný súčet všetkých preplatkov určených v súlade s rozhodnutím VHZ pre OKTE bude vyšší ako výsledný súčet všetkých nedoplatkov určených v súlade s týmto rozhodnutím, náklady OKTE vo výške rozdielu medzi takýmito výslednými súčtami preplatkov a nedoplatkov a tiež súvisiace prevádzkové náklady OKTE sa považujú za náklady, ktoré sa vzťahujú alebo sú potrebné na poskytovanie povinností uložených vo VHZ v zmysle § 24b zákona o energetike ako tzv. „čisté náklady povinností uložených vo všeobecnom hospodárskom záujme“). Za predpokladu, že rozdiel medzi takýmito výslednými súčtami preplatkov a nedoplatkov by nebol vyšší ako 5 % z celkového množstva elektriny 5,5 TWh, výška takýchto nákladov/povinností uložených vo všeobecnom hospodárskom záujme sa predpokladá vo výške 8,5 miliónov eur, čo by malo vplyv na štátny rozpočet v roku 2028, resp. 2029 (5 % z 5,5 TWh x 31,24 eur/MWh, čo je rozdiel v cene stanovenej postupom podľa vyhlášky ÚRSO vo výške 103,94 eur/MWh a cenou stanovenou rozhodnutím vo VHZ vo výške 72,70 eur/MWh).

Hlavným cieľom navrhovaného opatrenia je udržanie cenovej dostupnosti elektriny pre oprávnené energetické domácnosti a tým aj cenovej hladiny v predkrízových hodnotách a zachovanie súčasnej parity kúpnej sily v porovnaní s ostatnými krajinami v rámci krajín EÚ. Ak by nedošlo k implementácii navrhovaného opatrenia, musel by byť rozdiel medzi oprávnenými nákladmi dodávateľov elektriny a cenami dostupnými pre oprávnené energetické domácnosti kompenzovaný z rozpočtu verejnej správy. Práve navrhované opatrenie nevyvolá výdavky rozpočtu verejnej správy.

6. Analýza vplyvu navrhovaných opatrení na podnikateľské prostredie

Navrhovaná schéma je pripravená tak, aby nebránila tomu, aby akíkoľvek ďalší výrobcovia elektriny dodávali dodávateľom elektriny dodávajúcim koncovým odberateľom elektriny v domácnosti vlastnú ponuku elektriny za ceny rovnaké alebo nižšie, ako je cena predpokladaná navrhovanou schémou.

Vo vzťahu k dodávateľom elektriny pritom platí, že navrhovanej schémy sa budú môcť „zúčastniť“ všetci oprávnení dodávateľia elektriny bez rozdielu, a to každý v pomere zodpovedajúcom skutočnému odberu elektriny oprávnených energetických domácností, zaradených do bilančnej skupiny príslušného dodávateľa elektriny podľa ich EIC kódov. Všetci oprávnení dodávateľia sa však na základe vlastného zváženia môžu rozhodnúť, že nebudú súčasťou navrhovanej schémy a dodávku elektriny pre oprávnené energetické domácnosti v súlade s platnými všeobecne záväznými predpismi budú realizovať odlišným spôsobom. Vyššie uvedený mechanizmus by nemal mať vplyv na podnikateľské prostredie, keďže povinnosti v zmysle VHZ sa týkajú výlučne

spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. a spoločnosti OKTE, a.s.

Záver

Slovenská republika v roku 2026 má v úmysle zaviesť schému s cieľom vyhnúť sa cenovému skoku pre oprávnené domácnosti, ktoré budú čeliť významným tlakom na ich rozpočty. Toto opatrenie je nevyhnutné aj vzhľadom na predpokladaný výrazný nárast výdavkov domácností na plyn, teplo na vykurovanie a na prípravu teplej úžitkovej vody v roku 2026.

V nadväznosti na opatrenia uplatňované v rokoch 2023, 2024 a v roku 2025 sa navrhovaná schéma týka iba a výlučne oprávnených odberateľov elektriny v domácnostiach (podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov) a jej uplatňovanie je navrhnuté na rok 2026.

Vzhľadom na skutočnosti uvedené v tejto analýze predstavuje navrhované opatrenie vo forme pokračujúceho a upraveného VHZ legitímny prostriedok na zabezpečenie dostupných úrovní cien dodávok elektriny pre oprávnených odberateľov elektriny v domácnosti.

Vychádzajúc z účelu navrhovaného opatrenia a analýzy jednotlivých ekonomicko-sociálnych ukazovateľov uvedených v kapitole 3 tohto dokumentu možno konštatovať, že navrhované opatrenie nepresahuje základný rámec potrebný pre dosiahnutie všeobecného hospodárskeho záujmu.

Vyššie uvedený materiál sa odporúča vláde Slovenskej republiky zobrať na vedomie a na základe § 24 ods. 2 zákona o energetike schváliť všeobecný hospodársky záujem, ktorého predmetom bude určiť povinnosti vo VHZ pre spoločnosť Slovenské elektrárne, a.s. a spoločnosť OKTE, a.s.

Odporúčame, aby vláda Slovenskej republiky uložila povinnosť podpredsedníčke vlády a ministerke hospodárstva, aby uložila rozhodnutím vo VHZ spoločnosti Slovenské elektrárne, a.s. povinnosti v zmysle návrhu VHZ:

1) výrobca elektriny je povinný v období od 1. januára 2026 (vrátane) do 31. decembra 2026 (vrátane) vyrábať elektrinu v zariadeniach na výrobu elektriny z jadrového paliva v maximálnom úhrnnom množstve 5,5 TWh,

2) ponúknuť každému dodávateľovi elektriny, ktorý je subjektom zúčtovania podľa § 3 písm. b) zákona o energetike a zároveň v priebehu roka 2026 vykonáva činnosť dodávky elektriny pre oprávnené energetické domácnosti na vymedzenom území Slovenskej republiky, na predaj elektrinu vyrobenú v zariadeniach výrobcu elektriny na výrobu elektriny z jadrového paliva za cenu 72,70 eur/MWh (bez DPH a spotrebnej dane z elektriny), v množstve oznámenom výrobcovi elektriny v súlade s podmienkami rozhodnutia.

Súčasne sa odporúča, aby vláda Slovenskej republiky uložila povinnosť podpredsedníčke vlády a ministerke hospodárstva, aby uložila rozhodnutím vo VHZ spoločnosti OKTE, a.s. povinnosti v zmysle návrhu VHZ:

1) zabezpečiť vyrovnanie množstva elektriny a finančné vyrovnanie medzi výrobcou elektriny a oprávnenými dodávateľmi množstva elektriny dodaného na základe VHZ pre výrobcu elektriny oprávneným odberateľom s právom na adresnú energopomoc podľa zákona č. 260/2025 Z. z. o adresnej energopomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Bez existencie rozhodnutia vo VHZ by nebolo možné realizovať ciele a opatrenia na zníženie dopadov vysokých cien elektriny na oprávnené energetické domácnosti s právom na adresnú energopomoc v Slovenskej republike.